

Jmt. Mdt.
31 MRS. 2010

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen

DATO 30. marts 2010

JOURNAL NR.

RA-2008-120-0007

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: RJE/KT

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2008

I 2008 blev der i alt foretaget 327 isolationsfængslinger med en gennemsnitlig varighed på 21 dage.

Antallet af isolationsfængslinger steg med ca. 20 % i forhold til 2007. Samlet er der dog et fald på ca. 41 % i forhold til 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling. Foreløbige tal for 2009 tyder på et nyt fald i antallet af isolationsfængslinger på ca. 30 % i forhold til 2008.

Den gennemsnitlige varighed faldt fra 27 til 21 dage i forhold til 2007. Den gennemsnitlige varighed har været faldende siden 2003.

Antallet af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger faldt fra 19 i 2007 til 9 i 2008. Tallet har været kraftigt faldende siden 2004.

4 unge under 18 år blev isolationsfængslet i 2008. Det svarer til niveauet siden 2001. Til gengæld er varigheden af isolationsfængslinger i forhold til unge under 18 år i perioden 2006 - 2008 faldet i forhold til tidligere.

1. Baggrund

1.1. Indberetningsordningen

Justitsministeriet tilkendegav i forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven (varetægtsfængsling i isolation mv.), at man løbende ville følge udviklingen i antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation.

I fortsættelse heraf anmodede Justitsministeriet ved skrivelse af 16. juni 2000 Rigsadvokaten om at iværksætte en løbende statistikindsamling vedrørende udviklingen og varigheden af isolationsfængslinger, der kunne danne grundlag for en årlig redegørelse til Justitsministeriet.

På baggrund heraf iværksatte Rigsadvokaten ved Rigsadvokaten Informerer nr. 21/2001 en indberetningsordning vedrørende anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Ved ordningen blev politikredsene pålagt at indberette en række oplysninger vedrørende afsluttede isolationsfængslinger til Rigsadvokaten.

Indberetningerne har dannet grundlag for, at Rigsadvokaten for hvert år i perioden 2001-2007 har kunnet afgive en redegørelse til Justitsministeriet for anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

I forarbejderne til lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (varetægtsfængsling i isolation) tilkendegav Justitsministeriet, at man fortsat ønskede at modtage en årlig redegørelse fra Rigsadvokaten om anvendelse af isolationsfængsling og de initiativer, som udviklingen måtte give anledning til.

På den baggrund udsendte jeg Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2008, hvor jeg har opretholdt indberetningsordningen vedrørende afsluttede isolationsfængslinger.

Denne redegørelse vedrører anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2008 og er baseret på analyser, som Justitsministeriets Forskningsenhed har gennemført på grundlag af politikredsenes kvartalsvise indberetninger til Rigsadvokaten vedrørende oplysninger om afsluttede isolationsfængslinger. Forskningsenhedens analyse er vedlagt som bilag A. Endvidere vedlægges bilag B-E, der indeholder nærmere oplysninger og statistik om varetægtsfængslinger i isolation i 2008.

1.2. Datagrundlag

Denne redegørelse er udformet efter de retningslinier, der efter drøftelser med Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigspolicefen samt efter forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget har været gældende for mine tidligere redegørelser om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Redegørelsen omfatter samtlige afsluttede isolationsfængslinger i 2008.

Oplysningerne til brug for statistikken for 2008 er i lighed med mine redegørelser for anvendelsen af isolationsfængsling i 2004 - 2007 udtrukket fra politiets journalsystem (POLSAS) og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed, jf. bilag A.

2. Anvendelsen af isolationsfængsling i 2008

- **Antal**

Der var 327 afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i 2008.

Det fremgår af Justitsministeriets Forskningsenheds analyse, at isolationsfængsling i langt de fleste tilfælde er anvendt i forhold til meget grove lovovertrædelser. Godt 91 % af isolationsfængslingerne - 299 ud af 327 – vedrører således lovovertrædelser, der efter loven kan medføre 6 års fængsel eller derover.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Kun knap 9 % (28) af isolationsfængslingerne vedrører lovovertrædelser, der normalt ikke kan medføre fængsel i 4 år eller derover. For disse sager gælder en ufravigelig grænse på 14 dage for anvendelse af isolationsfængsling.

Det fremgår af forskningsenhedens analyse, at der i 4 af disse 28 sager er sket isolationsfængsling i mere end 14 dage. Forskningsenheden har oplyst, at disse sager vedrører straffelovens § 276, § 279 og § 181, og har peget på, at isolationsfængslingens udstrækning ud over 14 dage kan skyldes, at forbrydelserne er særlig grove og derfor falder ind under straffelovens § 286, der giver mulighed for fængsel i 6 år eller derover og dermed for isolationsfængsling i op til 8 uger.

- **Procentvis andel af varetægtsfængslinger i isolation**

Der blev anvendt isolation i 5,3 % af samtlige varetægtsfængslinger i 2008, jf. bilag A, tabel 2.

- **Samlet varighed**

Der blev i alt isolationsfængslet i 6.910 dage i 2008.

- **Gennemsnitlig varighed**

Varetægtsfængslingerne i isolation havde en gennemsnitlig varighed på 21 dage i 2008.

97,9 % (320) af isolationsfængslingerne blev afsluttet inden 8 uger. 89 % (291) blev afsluttet inden 6 uger. 79,2 % (259) blev afsluttet inden 4 uger. 56,9 % (186) blev afsluttet inden 2 uger.

2,1 % (7) af isolationsfængslingerne havde en varighed på mere end 8 uger, og 0,6 % (2) havde en varighed på mere end 3 måneder.

Isolationsfængslingerne med en varighed på mere end 8 uger er behandlet nærmere nedenfor.

For yderligere oplysninger om varigheden af de afsluttede isolationsfængslinger i 2008 henvises til bilag A, tabel 3 og 4.

RIGSADVOKATEN

- **Isolationsfængsling med en varighed på mere end 8 uger**

SIDE 4

Efter retsplejelovens § 770 d, stk. 3, kan en isolationsfængsling ikke forlænges ud over 8 uger, hvor arrestanten er over 18 år, eller ud over 4 uger, hvor arrestanten er under 18 år, medmindre Rigsadvokatens godkendelse foreligger, og retten derefter tiltræder anklagemyndighedens begæring. Bestemmelsen er en lovfæstning af den tidligere gældende forelæggelsesordning vedrørende isolationsfængslinger ud over 3 måneder, der var fastsat af Rigsadvokaten. Formålet med forelæggelsesordningen er at sikre en restriktiv og ensartet praksis for dispensation fra tidsgrænserne.

Som nævnt var der i 2008 i alt 7 isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

5 af disse isolationsfængslinger havde en varighed på mellem 8 uger og 3 måneder og vedrørte sigtelser for røveri, narkotikakriminalitet og terrorisme.

2 af isolationsfængslingerne havde en varighed på mere end 3 måneder (henholdsvis 157 og 164 dage) og vedrørte sigtelser for terrorisme.

Bilag E indeholder en nærmere beskrivelse af disse isolationsfængslinger.

- **Isolationsfængsling af personer under 18 år – antal og varighed**

I 2008 var fire personer under 18 år anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling, jf. bilag A, afsnit 5, og bilag C. Disse isolationsfængslinger havde en varighed på mellem 6 og 10 dage og vedrørte sager om manddrab, forsøg på manddrab og narkotikakriminalitet. En af de unge var 15 år, to var 16 år, og en var 17 år på det tidspunkt, hvor isolationsfængslingerne blev iværksat.

- **Fordeling på kriminalitetstyper**

Isolationsfængslingerne i 2008 har følgende fordeling efter kriminalitetstype: Narkotikakriminalitet (59 %), manddrab og forsøg herpå (15 %), røveri (10,4 %), anden berigelse (5,2 %), vold og trusler (4 %), andre straffelovsovertrædelser (2,1 %), våbenlov (1,5 %), lov om euforiserende stoffer (1,5 %), terrorisme (0,9 %) og seksualforbrydelser (0,3 %).

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne var længst ved sigtelser for overtrædelser af straffelovens terrorismeparagraf (136 dage). Den gennemsnitlige varighed var næstlængst for andre straffelovsovertrædelser (25 dage) og tredielængst for manddrab og forsøg herpå (24 dage), mens narkotikakriminalitet og vold havde den fjerdelængste gennemsnitlige varighed (20 dage). Isolationsfængslinger i sager vedrørende lov om euforiserende stoffer havde den korteste gennemsnitlige varighed (9 dage). Hertil kommer en enkelt isolationsfængsling i en sag om sædelighedskriminalitet, hvor isolationsfængslingen varede en dag.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

For yderligere information henvises til bilag A, tabel 4.

- **Regional fordeling**

Københavns Politi foretog samlet set flest isolationsfængslinger i 2008. 54,7 % (i alt 179) af alle isolationsfængslinger blev foretaget i sager, der blev behandlet af Københavns Politi. Antallet af isolationsfængslinger i de øvrige kredse var væsentlig lavere. Københavns Vestegns Politi foretog næstflest isolationsfængslinger. Her blev 9,2 % (i alt 30) af samtlige isolationsfængslinger foretaget. Herudover blev der foretaget mellem 19 og 22 isolationsfængslinger i to politikredse, mellem 9 og 12 isolationsfængslinger i seks politikredse, og mellem 4 og 7 isolationsfængslinger i to politikredse.

Bornholms Politi foretog flest isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 22,2 % af samtlige varetægtsfængslede i Bornholms Politikreds blev anbragt i isolation i 2008. Det bemærkes dog, at det drejer sig om i alt 12 isolationsfængslinger ud af i alt 54 varetægtsfængslinger, og at isolationsfængslingerne alle vedrører narkotikakriminalitet. Københavns Politi foretog næstflest isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslede, idet 9,8 % (i alt 179) af samtlige varetægtsfængslede (i alt 1834) blev anbragt i isolation i 2008.

Der henvises for yderligere oplysninger til bilag A, tabel 3, som indeholder en oversigt over antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikredse, ligesom bilaget angiver den procentvise andel af isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger i 2008.

3. Udvikling i forhold til tidligere år

- **Stigning i antallet af varetægtsfængslinger i isolation**

Udviklingen i anvendelsen af isolationsfængslinger har varieret en del i perioden 2001-2008.

Fra 2001-2003 faldt antallet af isolationsfængslede fra 553 til 476. I 2004 steg antallet til 580, mens det i perioden 2005-2007 igen faldt. I 2005 var der således 532 isolationsfængslinger, mens der var 475 isolationsfængslinger i 2006 og 273 isolationsfængslinger i 2007, jf. nærmere bilag A, tabel 1.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

I 2008 steg antallet af isolationsfængslinger til 327. Det svarer til en stigning på næsten 20 % i forhold til 2007.

Der er dog fortsat tale om et samlet fald på ca. 41 % i forhold til 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling.

Det fremgår af bilag A, tabel 4, at stigningen i antallet af isolationsfængslinger berører samtlige kriminalitetskategorier, bortset fra seksualforbrydelser, narkotikakriminalitet, terrorisme og lov om euforiserende stoffer.

For disse fire former for kriminalitet var der i forhold til 2007 enten samme antal eller et fald i antallet af isolationsfængslinger. I forhold til seksualforbrydelser var der ligesom i 2007 kun en enkelt isolationsfængsling. For narkotikakriminalitet faldt antallet af isolationsfængslinger fra 204 i 2007 til 193 i 2008. For terrorisme faldt antallet fra 4 isolationsfængslinger i 2007 til 3 i 2008, og for overtrædelser af lov om euforiserende stoffer faldt antallet fra 14 isolationsfængslinger i 2007 til 5 i 2008.

Justitsministeriets Forskningsenhed har bemærket, at stigningen fra 2007 til 2008 i antallet af isolationsfængslinger ikke fuldt ud kan forklares med ændringer i den registrerede kriminalitet. Det bemærkes i den forbindelse, at foreløbige tal for 2009 tyder på et fald på ca. 30 % i antallet af isolationsfængslinger i forhold til 2008.

- **Stigning i den procentvise andel af varetægtsfængslinger i isolation**

I 2008 var der en stigning i antallet af isolationsfængslinger vurderet i forhold til det samlede antal varetægtsfængslinger, jf. Bilag D.

4,6 % af de varetægtsfængslede blev isolationsfængslet i 2007, mens 5,3 % af de varetægtsfængslede blev isolationsfængslet i 2008. Det svarer til en stigning på ca. 15 %.

Justitsministeriets Forskningsenhed har bemærket, at den procentvise stigning i antallet af varetægtsfængslede, der blev anbragt i isolation, skal ses i lyset af, at der i 2007 i forhold til de foregående år relativt sjældent blev anvendt isolationsfængsling. I årene inden 2007 blev der således alene anvendt isolationsfængsling i 8-10 % af varetægtsfængslingerne.

- **Fald i den samlede varighed af isolationsfængslingerne**

Justitsministeriets Forskningsenhed har bemærket, at der på trods af stigningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2007 til 2008 er et mindre fald (3,9 %) i den samlede varighed af isolationsfængslingerne fra 2007 til 2008. Det samlede antal dage i isolation er faldet fra 7.189 i 2007 til 6.910 i 2008.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

Det skyldes først og fremmest, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger for narkotikakriminalitet, der er den markant største kriminalitetskategori, er faldet fra 29 dage i 2007 til 20 dage i 2008.

Justitsministeriets Forskningsenhed har bemærket, at 2008 totalt set har det laveste antal dage i isolation siden 2001.

- **Fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger**

Varetægtsfængslingerne i isolation varede i årene 2001 til 2007 i gennemsnit 28 dage (2001), 30 dage (2002), 37 dage (2003), 36 dage (2004), 33 dage (2005), 29 dage (2006) og 27 dage (2007), jf. bilag B.

Det fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne, som er konstateret siden 2003, er fortsat i 2008, hvor isolationsfængslingerne i gennemsnit varede 21 dage.

Faldet skyldes et fald i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne for seksualforbrydelser (fra 14 dage til 1 dag), anden berigelse (fra 20 dage til 14 dage) og narkotikakriminalitet (fra 29 dage til 20 dage).

Trods faldet i den gennemsnitlige varighed af samtlige isolationsfængslinger i 2008 var der isoleret en stigning i den gennemsnitlige varighed for enkelte kriminalitetsformer i 2008. Det gælder drab og forsøg herpå, vold og trusler, røveri, terrorisme, våbenlovsovertrædelser, andre straffelovsovertrædelser og lov om euforiserende stoffer.

- **Fald i antallet af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger**

Anvendelsen af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger har varieret en del i perioden 2001 til 2008, jf. Bilag B.

I 2001 var der således 87 isolationsfængslinger på mere end 8 uger. I 2002 faldt dette tal til 77. Herefter var der en kraftig stigning til 127 i 2003 og 158 i 2004. Siden 2004 er antallet faldet markant – til 74 i 2005, 57 i 2006 og 19 i 2007.

I 2008 var der et yderligere fald til 9 isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Faldet fra 2006 til 2008 i antallet af længerevarende isolationsfængslingsforløb formodes at skyldes den skærpelse af betingelserne for isolationsfængsling, der trådte i kraft den 1. januar 2007.

- **Fastholdelse af niveauet for anvendelse af isolationsfængsling af unge under 18 år**

I 2008 blev fire unge under 18 år isolationsfængslet. Isolationsfængslingerne havde en varighed på mellem 6 og 10 dage.

Anvendelse af isolationsfængsling i forhold til unge under 18 år i perioden 2001-2008 fremgår af bilag C.

Det fremgår heraf, at antallet af anvendte isolationsfængslinger har været lavt i hele perioden, idet isolationsfængsling alene har været anvendt overfor mellem 1 og 6 unge under 18 år hvert år. Det fremgår endvidere, at isolationsfængslingerne set over hele perioden har haft en varighed på mellem 1 og 56 dage, og at varigheden er faldet inden for de seneste 3 år, således at ingen isolationsfængslinger i årene 2006 - 2008 har haft en varighed på mere end 14 dage.

Det lave antal isolationsfængslinger af unge under 18 år er således fastholdt i 2008, ligesom udviklingen i retning af et fald i varigheden af isolationsfængslingerne i forhold til unge også er fastholdt.

4. Rigsadvokatens fremtidige kontrol med anvendelsen af isolationsfængsling

Jeg vil fortsat nøje følge udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation, herunder i forbindelse med konkret sagsbehandling i sager, hvor Rigsadvokatens tilladelse er nødvendig til isolationsfængsling ud over 8 uger, og ved at sikre, at der fortsat

gennemføres en statistikindsamling, der kan danne grundlag for en årlig redegørelse om anvendelsen af isolationsfængsling og de initiativer, som udviklingen måtte give anledning til.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. S. Sørensen', written in a cursive style.

Jørgen Steen Sørensen

RIGSADVOKATEN

SIDE 9

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR
JUNI 2009

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2008. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2008. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 327 afsluttede isolationsfængslinger i 2008, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2008.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327

Som det ses af tabellen, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald, som efterfulgtes af en markant stigning. Fra 2004 til 2007 faldt antallet af isolationsfængslinger atter. Især fra 2006 til 2007 var mindskningen meget betydelig, hvilket både kan hænge sammen med en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at mindske brugen af isolationsfængsling, og det efterslæb, retsreformen kan have medført. Fra 2007 til 2008 ses atter en stigning i antallet af isolationsfængslinger. Stigningen er på 20 pct.

Stigningen fra 2007 og 2008 synes ikke fuldt at kunne forklares med ændringer i den registrerede kriminalitet. Der har ganske vist fra 2007 til 2008 været en stigning (på 10 pct.) i antal sigtelser for manddrab og forsøg herpå, ligesom der har været en stigning (på 14 pct.) i antal sigtelser for røveri. Væksten i antallet af isolationsfængslinger for disse to kriminalitetsarter har dog været betydeligt større, jf. tabel 4.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 4,6 pct. af de varetægtsfængslede i 2007 blev anbragt i isolation, drejer det sig i 2008 om 5,3 pct. Dette skal dog igen ses i lyset af, at der i 2007 i forhold til de foregående år relativt sjældent blev anvendt isolationsfængsling i forbindelse med varetægt, jf. tabel 2. I årene inden 2007 blev der således anvendt isolationsfængsling i forbindelse med 8-10 pct. af varetægtsfængslingerne.

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2008.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %

Med hensyn til varigheden af isolationsfængslingerne varede 57 pct. til og med 14 dage, mens yderligere 32 pct. har været fra 2 uger og til og med 6 uger, og 10 pct. har været fra 6 uger og indtil 3 måneder, jf. tabel 3. To isolationsfængslinger – svarende til 1 pct. – har været mere end 3 måneder.

Tabel 3 viser også, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet lidt over 22 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i

isolation. Københavns Politi kommer på andenpladsen med knap 10 pct. isolationsfængslede, mens Københavns Vestegn indtager en tredjeplads med knap 7 pct.

Også i de tidligere år har Bornholms og Københavns Politi typisk ligget forholdsvis højt på listen over de politikredse, der – vurderet på baggrund af antallet af varetægtsfængslinger – anvender isolationsfængsling mest.

*Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds.**

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	305	19	6,2 %	1	10	6	0	2	0	0
Østjylland	500	11	2,2 %	1	6	1	1	2	0	0
Midt og Vestjylland	393	4	1,0 %	0	4	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	347	7	2,0 %	1	5	1	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	548	10	1,8 %	3	7	0	0	0	0	0
Fyn	415	12	2,9 %	0	6	2	3	1	0	0
Sydsjællands og Lolland-Falster	426	22	5,2 %	3	8	7	2	2	0	0
Midt- og Vestsjælland	395	12	3,0 %	3	5	1	2	1	0	0
Nordsjælland	450	9	2,0 %	3	0	2	4	0	0	0
Københavns Vestegn	457	30	6,6 %	0	18	3	6	1	2	0
København	1.834	179	9,8 %	36	60	45	13	20	3	2
Bornholm	54	12	22,2 %	1	5	5	1	0	0	0
I alt	6124	327	5,3 %	52	134	73	32	29	5	2

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit varet længst – nemlig i 136 dage – i tre sager om terrorisme. Derfra er der stor afstand til kategorien med den næstlængste varighed af isolationsfængslinger – 'andre straffelovsovertrædelser' – der har en gennemsnitlig varighed på 25 dage. Denne kategori omfattede i 2008 to sager om menneskesmugling (Udlængelovens § 59), tre sager om våben og sprængstof (§ 192 a), én sag om pengefalsk (§ 166) samt én om spirituskørsel. I sager om manddrab og forsøg herpå, vold og trusler, røveri, anden berigelseskriminalitet samt narkokriminalitet er den gennemsnitlige varighed på mellem 14 og 24 dage. Isolationsfængslinger i sager vedrørende lov om euforiserende stoffer har den korteste varighed, i gennemsnit ni

dage. Dertil kommer en enkelt isolationsfængsling i en sag om seksualforbrydelse (§ 222, stk. 1), hvor isolationsfængslingen er ophørt efter en dag.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger										
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.	I alt 2008	I alt 2007	Gennemsnit i dage i 2008	Gennemsnit i dage i 2007
Manddrab og forsøg herpå	8	16	10	7	8	0	0	49	23	24	17
Vold og trusler mv.	2	6	0	4	1	0	0	13	9	20	9
Seksuualforbrydelser	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	14
Røveri	2	18	10	2	0	2	0	34	4	19	12
Anden berigelse	5	8	3	1	0	0	0	17	8	14	20
Narkotikakriminalitet	30	77	48	18	18	2	0	193	204	20	29
Terrorisme	0	0	0	0	0	1	2	3	4	136	126
Våbenloven	0	5	0	0	0	0	0	5	-	12	-
Andre straffelovsovertrædelser	2	1	2	0	2	0	0	7	6	25	13
Lov om euforiserende stoffer	2	3	0	0	0	0	0	5	14	9	8
I alt	52	134	73	32	29	5	2	327	273	21	27

Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2008 var 21 dage, mens den i 2007 var på 27 dage.

For langt de fleste kriminalitetskategorier har der været en stigning i antallet af sager fra 2007 til 2008. Det gælder således for sager angående manddrab inkl. forsøg herpå, røveri og anden berigelse samt på voldsområdet. På trods af stigningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2007 til 2008 er der et mindre fald (på 3,9 pct.) i det samlede antal dages isolationsfængsling – fra 7.189 dage i 2007 til 6.910 dage i 2008. Dette skyldes først og fremmest, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne er mindsket for den talmæssigt dominerende kategori, narkokriminalitet, fra 29 dage i 2007 til 20 dage i 2008.

Det samlede antal dage i isolation var i 2008 det laveste, der er registreret, siden denne statistik påbegyndtes i 2001.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2008 har fire unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

To af disse unge har været isolationsfængslet i sager om salg af narkotika (§ 191, stk.1), én for manddrab (§ 237) og én for forsøg på manddrab (§ 237, jf. § 21). Sidstnævnte var 17 år, da isolati-

onsfængslingen startede, og vedkommende var isolationsfængslet i seks dage. Den unge, der har været isolationsfængslet i en sag om manddrab, var 15 år på fængslingstidspunktet og sad isolationsfængslet i ti dage. De to, der har været isolationsfængslet i en sag om salg af narkotika, var begge 16 år; begge sad i isolation i ti dage.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge de nye regler om isolationsfængsling fra 2007 må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mere end 2 år (stk. 3).

Der har i 2008 været 28 isolationsfængslinger angående lovovertrædelser, der ikke i normale tilfælde kan medføre fængsel på 4 år eller derover. I fire af disse sager, som vedrører § 276, § 279 og § 281, er der imidlertid sket isolationsfængsling i mere end 14 dage, hvilket kan skyldes, at forbrydelserne er særligt grove og dermed kan straffes efter § 286, der giver mulighed for fængsel i indtil 6 eller 8 år. Alle de øvrige 299 isolationsfængslinger i 2008 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Af disse varede syv isolationsfængslinger mere end 8 uger. Disse isolationsfængslinger omfatter fem sager fra Københavns Politi – tre sager angående terrorisme (§ 114) og to angående narkotikakriminalitet (§ 191, stk. 2). Dertil kommer to sager fra Københavns Vestegns Politi, begge angående groft røveri (288, stk. 2).

Oversigt over antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 2001-2008

Varighed	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	Over 3 mdr.	I alt over 8 uger	Gennemsnit i dage	I alt
2001	70	173	132	57	42	71	8	79	28	553
2002 ¹	52	143	128	66	39	69	4	73	30	531
2003	28	142	109	52	39	85 ²	21 ²	106	37	476
2004	48	173	114	50	53	126	16	142	36	580
2005	70	148	105	69	44	52	11	63	33	499
2006	57	142	110	67	45	53	2	55	29	475
2007	37	95	60	28	34	15	4	19	27	273
2008	52	134	73	32	29	5	2	7	21	327

¹ I ét tilfælde har isolationsfængslingen været afbrudt og herefter genoptaget. I tabellen er isolationsperioderne registreret særskilt. Der er derfor registreret i alt 501 isolationsfængslinger vedrørende i alt 500 personer.

² Korrigeret på baggrund af nye oplysninger i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003. Justitsministeriets Forskningsenhed har oplyst, at korrektionen ikke medfører ændringer i de gennemsnitlige tal for 2003.

Oversigt over antal og varighed af afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år i perioden 2001-2008

	Isolationsfængslinger af personer under 18 år	Varighed					I alt
		1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	
2001				1			1
2002				1	2		3
2003			1	4			5
2004		1	2	1		1	5
2005			2			2	4
2006		5	1				6
2007		1	4				5
2008		1	3				4

Oversigt over det samlede antal påbegyndte varetægtsfængslinger samt det samlede antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i absolutte tal og i % af det samlede antal varetægtsfængslinger for 2001 – 2008

År	Antal påbegyndte varetægtsfængslinger ¹	Antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation ²	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger
2001	5.839	553	9,5%
2002	6.086	501	8,2 %
2003	6.202	476	7,7 %
2004	5.907	580	9,8 %
2005	5.762	532	9 %
2006	5.919	475	8 %
2007	5.919	273	4,6 %
2008	6.124	327	5,3 %

¹Kilde: Rigspolitiet.

²Kilde: Bilag A, tabel 1 (Justitsministeriets Forskningsenhed, Statistik om isolationsfængsling, juni 2009).

Sager om varetægtsfængsling i isolation udover 8 uger i 2008

I 2008 var der 7 afsluttede isolationsfængslingsforløb med en varighed på mere end 8 uger.

Isolationsperioderne har en varighed på mellem 61 og 164 dage og en gennemsnitlig varighed på 102 dage.

Om sagerne kan følgende oplyses:

Sag nr. 1

- 2 personer
- isolationsfængsling i 61 dage og 82 dage
- røveri efter straffelovens § 288, stk. 2

A og B var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 2, ved i forening med adskillige medgerningsmænd at have lavet væbnet røveri mod en pengecentral med et udbytte på ca. 60 mio. kr. De pågældende blev 17. august 2008 isolationsfængslet på grund af kollusionsfare under hensyn til, at der var medgerningsmænd på fri fod i både Danmark og udlandet.

Hovedforhandling i sagen mod A, B og 14 medgerningsmænd vil blive påbegyndt i marts 2010 og forventes afsluttet i september 2010.

Sag nr. 2

- 2 personer
- isolationsfængsling i 82 og 80 dage
- narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191

A og B var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 i en større sag om indsmugling af ca. 15 tons hash fra Spanien, Holland og Tyskland til Danmark. A var

subsidiært sigtet for overtrædelse af straffelovens § 290, stk. 2. De pågældende blev henholdsvis den 14. og 16. maj 2008 isolationsfængslet på grund af kollusionsfare under hensyn til, at der var medgerningsmænd på fri fod i både Danmark, Holland og Spanien.

De pågældende blev ved Københavns Byrets dom af 17. juni 2009 idømt henholdsvis 6 og 10 års fængsel.

Sag nr. 3

- 2 personer
- isolationsfængsling i 157 og 164 dage
- forsøg på terrorisme efter straffelovens § 114, jf. § 21

A og B var sigtet for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 114, jf. § 21. De blev isolationsfængslet den 4. september 2007 under hensyn til sagens karakter og på grund af kollusionsfare. A blev udtaget af isolation den 8. februar 2008. B blev udtaget af isolation den 15. februar 2008.

Ved Retten på Frederiksbergs dom af 21. oktober 2008 blev A idømt 12 års fængsel, og B blev idømt 7 års fængsel.

Ved Østre Landsrets dom af 26. juni 2009 blev byrettens dom stadfæstet med den ændring, at B blev idømt 8 års fængsel.

Sag nr. 4

- 1 person
- isolationsfængsling i 88 dage
- forsøg på terrorisme straffelovens § 114, jf. § 21

A var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114, jf. § 21. A blev isolationsfængslet den 11. november 2007 under hensyn til sagens karakter og på grund af kollusionsfare. A blev udtaget af isolation den 8. februar 2008.

Ved Frederiksberg rets dom af 18. november 2008 blev A frifundet.

Østre Landsret stadfæstede den 28. august 2009 byrettens dom.